

Tlačová správa k výstave

Názov výstavy: **PEKLO**
Autori: Peter Dobiš, Vincent Hložník
Kurátor: Adam Galko
Produkcia: Radoslav Pančík
Grafický dizajn: Peter Trmos
Trvanie výstavy: 17.9.2020 – 2.12.2020
Vernisáž: 17.9.2020 o 17:00 v záhrade TG/v prípade nepriaznivého počasia vo výstavných priestoroch

Partneri: Turčianske kultúrne stredisko v Martine, Martinský klub priaznivcov cestovania
Slovenská národná knižnica – Literárne múzeum
Fond na podporu umenia

Miesto: Turčianska galéria v Martine, Daxnerova 665/2, 036 01 Martin (prízemie)
www.turiecgallery.sk
www.facebook.com/turcianskagalériavmartine

Dočasné otváracie hodiny: Ut – Pia od 10.00 do 16.00 hod, So – Ne - Po zatvorené

---

*Do stredu dráhy životnej som vkročil,
keď obklopil ma temný priestor lesný,
Pretože prv som z pravej cesty zbočil.*

*Ach, preťažko aj vysloviť, jak desný
a drsný les ma obkolesil vtedy,
bo pri spomienke znovu strach ma tiesni.*

*Len smrť ak vrhá do trpkšej biedy!
No, pre dobro, čo tiež som tam bol zhlíadol,
rozpoviem všetko ako pri spovedi.*

Dante Alighieri, I. 1-9

Výstava pomenovaná podľa prvej časti Danteho Božskej komédie prepája tvorbu súčasného fotografa Petra Dobiša s originálnymi linorytmami Vincenta Hložníka. Grafiky ako knižné ilustrácie vznikli v polovici 60. rokov minulého storočia k preloženej Božskej komédii vydanéj Slovenským vydavateľstvom krásnej literatúry v Bratislave. Konfrontácia

literárneho diela zo 14. storočia s grafickým cyklom a sériou súčasných fotografií otvára množstvo interpretačných hľadísk, cez ktoré môžeme nazerať na zastúpené témy dotýkajúce sa ľudskej existencie v tých najbiednejších podmienkach. Jednou z hlavných paralel medzi Danteho Peklom a fotografickým cyklom Petra Dobiša *Lost Souls* sa otvára umelecký postup, ktorým sa autor situuje priamo do deja a zostupuje do hĺbky témy. V prípade Danteho ide o zostupovanie rozprávača podsvetím v tvare lieviku až do jeho najhlbšieho bodu - *posledného deviateho kruhu*. U Petra Dobiša to je osobná zainteresovanosť, preniknutie autora do komunít v prehlíadaných okrajoch hlavného mesta a čiastočné prežívanie ich všedného života.

Miesto klasickej dokumentárnej fotografie zachovávajúcej si odstup od zobrazovaného nadväzuje autor osobný kontakt mimo optiku fotoaparátu. Neprechádza okolo, stáva sa na istý čas súčasťou lievika periférie, v ktorom zdieľa individuálne osudy ľudí – drogovu závislých, prostitútok, alkoholikov... ocitajúcich sa stále hlbšie bez nádeje na normálny život. V oboch prípadoch ide o dialóg a hľadanie stratenej ľudskosti a jej hraničných prejavov. U Danteho metaforicky, u Petra Dobiša sociálne zaangažovaným prístupom miestami približujúcim sa súčasným praktikám participatívneho umenia. Prostredníctvom osobného skúmania vzťahov vo vnútri komunity, ale aj individuálnych sociálnych pozícií voči ich okoliu – napríklad dobrovoľníkov prinášajúcich základnú materiálnu pomoc, odhaľuje skryté prežívanie v priestore odtrhnutom od zvyšku spoločnosti. Podľa slov samotného autora je dôležitým aspektom jeho tvorby zvyšovanie povedomia o tejto problematike a boj proti zbytočným predsudkom. Prostredníctvom dlhodobej fotografickej eseje tak podáva správu o prehlíadanom výklenku spoločnosti, v ktorom nachádza aj v tých najkritickejších skupinách - užívateľov tvrdých drog úprimné a citlivé ľudské bytosti, ktoré si vedia pomáhať v každodenných situáciách. Práve v tomto duchu začína Dante svoje prvé verše Božskej komédie približujúc nám vlastnú alegóriu zlyhania spoločnosti, ktorej bol súčasťou.

Surovosť reálneho sveta či jeho metafory v podobe pekla sa rovnako objavuje v spracovaní bohatého cyklu grafických ilustrácií Vincenta Hložníka, pre ktorého boli existenciálne témy charakteristickým aspektom jeho tvorby. Vo vzťahu k Danteho Peklu tak mohol naplno rozvinúť jeho príznačný imaginatívno-expresívny rukopis približujúci sa princípom surrealizmu. Rovnako aj v jeho prípade nejde len o ilustráciu v zmysle obrazového pochopenia a dotvorenia textu, ale o osobné zainteresovanie do témy vychádzajúce z vlastnej skúsenosti umelca generácie druhej svetovej vojny. Práve obdobie vojny ovplyvnilo námetovú a výrazovú stránku jeho tvorby, v ktorej sa zaoberal hĺbkou ľudskej existencie.

V rámci výstavy je preto dôležité najmä prepojenie vizuálneho rozprávania dvoch vzdialených generácií, dvoch slovenských autorov, ktorí sa vedeli naplno ponoriť do ich osobného kontaktu a dialógu s bezprostredným okolitým svetom – ľuďmi, ktorí ho spoluutvárali a sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Vincent Hložník (* 1919, Svederník – †1997, Bratislava) bol významný maliar, grafik, sochár a ilustrátor, člen umeleckej skupiny Generácie 1919. V rokoch 1937 až 1942 vyštudoval Umeleckopriemyselnú školu v Prahe u profesorov Jozefa Nováka a Františka Kyselú. Po ukončení štúdia krátky čas pracoval pre Maticu slovenskú v Martine. Od roku 1952 až do zavádzania normalizačných reforiem (1972) pôsobil ako pedagóg a rektor na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. Vincent Hložník ilustroval a navrhoval obálky približne tristo päťdesiatich kníh z domácej a svetovej literatúry. Rozsahom, ale hlavne vysokou kvalitou sa tak stal kľúčovou postavou Slovenskej grafiky a knižnej ilustrácie.

Peter Dobiš (* 1983, Martin) žije a pôsobí v Bratislave. Vo svojej tvorbe sa zaoberá hlavne žánrom sociálnej fotografie. Prostredníctvom fotoaparátu, ale aj osobným zainteresovaním skúma prostredie Bratislavskej periferie a ľudí žijúcich na okraji spoločnosti. V roku 2013 absolvoval intenzívny workshop s Matúšom Zajacom. V roku 2015 získal prestížne štipendium Ernesto Bazan Scholarship a sériu z dlhodobého projektu o Bratislavskej periférii uverejnil britský denník The Guardian. V roku 2016 vyhral Zlaté oko na Czech Press Photo v kategórii „Problémy dnešnej doby“.

Originály grafických ilustrácií od Vincenta Hložníka pochádzajú zo zbierok Turčianskej galérie v Martine a Slovenskej národnej knižnice - Literárneho múzea.

Výstava PEKLO je súčasťou Letného foto festu v Martine, ktorého hlavným organizátorom je Turčianske kultúrne stredisko v Martine, Martinský klub priaznivcov cestovania a spoluorganizátorom Turčianska galéria v Martine.

Projekt Letného foto festu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Fond na podporu umenia je hlavným partnerom projektu.

